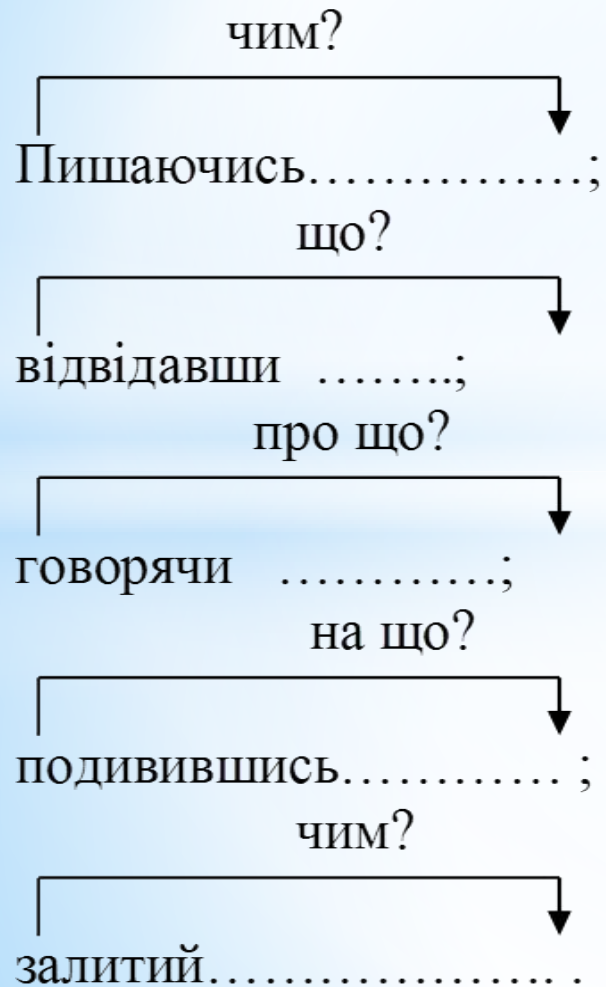

Помилки під час вживання дієприслівників

Скласти й записати тематичні словосполучення «Наша країна» за схемами

**Кома при дієприслівниковому звороті й
одиничному дієприслівникові**

Дієприслівниковим зворотом
називається дієприслівник із залежними від
нього словами.

У реченні він є обставиною й
виділяється комою чи комами.

Дієприслівникові звороти-фразеологізми,
що стоять після присудків-дієслів, комою не
виділяються.

Одиничний дієприслівник майже завжди
виділяється комами, крім випадків, коли
стоїть після дієслова-присудка, має значення
ОСД і відповідає³ на питання як?

* Опрацювання теми

- * На письмі дієприслівниковий зворот завжди виділяють комою або комами незалежно від його місця в реченні:
- * *Дністер тече, розштовхуючи гори (В. Василяшко).*
- * *Дністер, розштовхуючи гори, тече.*
- * *Розштовхуючи гори, Дністер тече.*
- * В усному мовленні дієприслівникові звороти виділяють паузами.

Пунктуаційний розбір

Записати текст, розставити розділові знаки,
пояснити їх.

Ярослав Мудрий

Ярослав Мудрий перемігши Святополка став князем Київської Русі. Посівши батьківське місце він не сидів склавши руки. Прагнучи зміцнити державу православну віру Ярослав Мудрий вирішив збудувати величний собор. Дбаючи про розвиток освіти князь відкривав школи створив першу бібліотеку.

* Опрацювання теми

* Якщо два чи більше дієприслівникових звороти стоять поряд, вони є однорідними обставинами, тому між ними ставимо кому: *А вдалині, згубившись у полях, тонучи в тополях, на Білу Церкву пролягає шлях (М. Луків).*

* Кому не ставимо, якщо дієприслівникові звороти з'єднані неповторюваним сполучником: *Балансуючи вчовнику, підтримуючи рівновагу веслом, Василько витягав ятері (Ю.Збанацький).*

Творче конструювання

З двох простих речень утворити одне, замінивши друге на дієприслівниковий зворот.

1) Великі каштани, тополі й верби стоять обабіч вулиці. Вони підпирають синє небо.

2) Квіти на вулицях столиці заснули. Квіти стулили барвисті пелюстки.

3) Теплий вітер цілує каштани. Він колихає віти смутні. Вони гойдають листочки.

* Опрацювання теми

- * Дієприслівникові звороти-фразеологізми, які стоять після дієслів, комами не виділяють: *Тікати не чуючи ніг. Сидіти склавши руки. Працювати засукавши рукава. Терпіти зціпивши зуби.*
- * Якщо виражений фразеологізмом дієприслівниковий зворот стоїть перед дієсловом-присудком, його виділяють комою: *Не чуючи ніг, тікати. Склавши руки, сидіти.*

«Синонімічні забавки»

Вислів	Фразеологізм
бути пасивним, не діяти	
дуже важко працювати	
братися ревно до роботи	
задуматися, не знаючи, що робити	
шукати те, чого знайти не можна	
щиро, щосердечно	

Довідка:

Засукавши рукава, чухаючи потилицю, склавши руки, шукаючи кістки в молоці, поклавши руку на серце, обливаючись потом.

Вислів

Фразеологізм

Бути пасивним, не діяти;

склавши руки

Дуже важко працювати;

обливаючись потом

Братися ревно до роботи;

засукавши рукава

Задуматися, не знаючи, що
робити

чухаючи потилицю

Шукати те, чого знайти не
можна

шукаючи кістки в молоці

Щиро, щосердечно.

поклавши руку на серце

* Редактор (усно)

Виправити помилки.

1. Побачивши Софійський собор, мене охопило зачарування.
2. Йдучи парком, привертають увагу чудесні каштани.
3. Приїхавши в місто, моє серце сповнилося радістю.

Запам'ятайте! У реченнях з дієприслівниковими зворотами або з одиничними дієприслівниками дієслово-присудок та дієприслівник виражають дію одного й того ж предмета.

Творча студія

Скласти твір-мініатюру
«Омріяна подорож»,
вживаючи якнайчастіше
дієприслівники й
дієприслівникові звороти

Зразок початку роботи

Дочекавшись канікул, ми
вирушили у Карпати...

* Домашнє завдання:

§ 25. Вправа 290

* Опрацювання теми

Коми при одиничному дієприслівнику

(дієприслівник немає залежних слів)

Не виділяють комами:

- якщо дієприслівник стоїть після дієслова-присудка і має значення **способу дії** (відповідає на питання як?):

*Мати ходить **гукаючи**.*

*Гай лежав **розпластавшись**.*

Виділяють комами:

- якщо означає додаткову дію, час, причину, умову до дієслова-присудка:

*А **пісня, наростаючи,***
пливла над берегом.

*Вони зупинились **на***
*роздоріжжі, **придивляючись**.*

* Виконання вправи 294

294 Перепишіть. Розставте пропущені розділові знаки.

1. Краще вмерти біжачи, аніж жити гниючи (*Іван Багряний*).
2. Раділи люди встаючи (*Т. Шевченко*).
3. Співає українець воюючи. Співає журачись. Співає хату муруючи (*О. Ільченко*).
4. Люд похнюпивсь зажурившись (*Б. Грінченко*).
5. І никла шулячись біда (*М. Самійленко*).
6. Навчаючись не дай думкам заснути (*Фірдоусі*).

* Дієприслівники підкресліть як члени речення.

* Поясніть, як ви розумієте рядок з поезії Ігоря Муратова: « *Міцнію беручи. Віддавши, багатію* ». Поясніть уживання в цих реченнях розділових знаків.

*** Домашнє завдання:**

§ 25. Вправа 290

Рефлексія

- *Ми засвоїли.....*
- *Ми навчилися.....*
- *Ми розвивали...*
- *Важким було...*
- *Отримані знання мені потрібні....*